

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år ~64 i Fagerhult sn

Uppteckningen rör

Del II

Tur och ofur,
kloka, magi, fåglar,
småbarn, bröllop,
regn och vackert väder,
jul och påsk

(34 oidor)

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult sn

1

Uppteckningen rör sid.

Register.

Register	1
Förord	3
Tur och otur	4
Vigd vid ledstolpe	5
Skicka råttor på någon	6
Ställa fram vilt	7
Smida ut ögat	8
Kloka (Anders Hansson m.fl.)	11
Kors på brödet (markeras utan att "sättas")	15
Sätta bort sjukdom vid "tjäderbuske"	16
Skata (uppt. handlar äv. om stallbock)	18
Svalan	19
Duvan (skatan och duvans äggbyte)	20
Småbarn skola se månen före solen	21
Född på fredag	22

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult sn

2

Uppteckningen rör

Regis-ter.

	sid.
Rida heden	23
Harmynta barn	24
Segerhätta	25
Bröllop och inflyttningen i det nya hemmet	26
Kalendern. Regn och vackert väder	27
Stjärnorna	28
Julhalm	29
Julsmällar	30
Julagubben	31
De dödas julotta	32
Rida Staffan	33
Påskan. Ris på Långfredag. Påskägg	34

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av (Anton Kristiansson)
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult sn

3

Uppteckningen rör

Förord.

För att de skulle bliva något lätthanterligare, har jag ordnat mina anteckningar efter hr Kristiansson (omkr. 100 sidor) i tre skilda delar, varav föreliggande är "Del II".

Beträffande meddelarupplysningar beder jag få hänvisa till "Meddel: biografi" i Del III, samt i övrigt även till Förord i Del I.

Röke den 11 sept. 1938
Lage Nilsson

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

4

Uppteckningen rör

Tur och otur (ominanter).

Det var mycket bra, om katten gick opp på vagnen, när man skulle köra ut någonstans.

Om hönsen kom och flög opp på vagnen, innan man körde ut, det var sådan otur, men hoppa' katten opp där och titta', efter någonting; det var bra.

Sprang en ekorre över vägen, när man skulle iväg i något ärend, det var oturligt.

Likaså var det oturligt, om de mötte fruntimmer först, när de körde ut någonstans; det blev otur.

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

5

Uppteckningen rör

Vigd vid ledstolpe.

Det var en gammal ganska allmänt utbredd tro - eller åtminstone var det ett allmänt känt talesätt - att ojift folk kunde bliva vigda vid föremål, kanske mest då vid ledstolpar.

Om det var någon som kom att gå ojift, då sa man om henne: "Den, hon är vigd vid en ledstolpe", och man menade att någon gammal käring hade trollat och ställt till det så för henne.

- anm.: ledstolpe = grindstolpe

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Nöbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Uppteckningen rör Skicka rättor på någon.

Det var förestän hundra för döminne (grannens),
 som sade att det var två som var blonda o-
 vänner o han skickade rättor på den
 andre o de kom så att det var alldeles för-
 färligt, så de var i träd o på alla ställen.
 Men här det kunde ske det vet jag in-
 te. - Den ena av dessa bägge, som var
 ovänner, skickade att så rättor på den
 andre. - "Jag tyckte jag har hört sägas att
 det skulle vara någon vis dog, som man
 skulle kunna höra rättorna av."

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Uppteckningen rör

Ställa fram vilt.

Här var en om vilken man ansåg att han kunde ställa fram vilt, som det hette. Han var så kallad jägare. Det var någon som hade bett honom att han skulle skaffa en tjäder åt honom, som han skulle ha på någon viss dag, som han sade. Det blev inpå tiden, innan den andre hade fått sin tjäder och för den skull - det var samma dag som han behövde den - blev han orolig, och jick till den som skulle skaffa honom den. Denne sade att han skulle bara vara lugn och han jick ut, och tätt utom hans hus satt där då en tjäder som han sköt och överlämnade till den som han hade lovat den åt. Det var före min tid som han levde, men han bodde i Yxenhult. - Han hade en systerdotter, som jick och bad om sina bitar. Jag frågade henne en gång, vad hon trodde om det där man trodde om hennes morbror, men hon bara småskratade åt alltihop och sade: "Det var ingenting annat än att han var så känd med vad som var i skogen, och visste var han hade det han skulle skjuta". Andra sade honom ju "hålla till med det

Skriv endast på denna sida!

onda".

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Skåne Adress: Lage Nilsson
N. Åsbo Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1838 Född år 1864 i Fagerhult

8

Uppteckningen rör Smida ut ögat. 1 - 3

Någon hade varit åt markanden och han hade där blivit bestulen.
Man visste ju inte vem som var tjuven. Det var emellertid hans
närmaste granne.

Denne som hade blivit bestulen sade att han skulle gå till An-
ders Hansson, och då grannen hörde det, sade han att han skulle
gå med då. Grannen visade sig deltagande. Så gav de sig av.

Och när de kommo till Fagerhult, så gingo de in på gästgivare-
gården där, för att få något att dricka. Där satt en som kallades
för Simsa-Per, och som brukade sitta där inne på gästgivaregården
dag efter dag. Han frågade dem, vad de var ute i för något ärende.
Och då redogjorde den som var bestulen för det, och sade att han
skulle gå till Anders Hansson, för det att man hade stulit för
honom.

"Det behöver du väl inte," sade Simsa-Per, "jag skall smida ut
ögat på den som har gjort det." - Simsa-Per kunde inte smida
ut ögat på någon. Det bara sade han. Men det var annars en gam-

And. H-n,
behandlas
i artikel
med foto i
tidn. Norra
Skåne,
5 nov. 1932

3 sidor.

forts!

ACC. NR. 5651

Landskap: Upptecknat av:
Skåne Lage Nilsson
Härad: Adress:
N. Åsbo Gårdby
Socken: Berättat av
Fagerhult Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938
Född år 1864
i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Uppteckningen rör Smida ut ö-

mal tro, att det skulle gå att smida ut ögonen på folk.

Så gav sig Simsa-Per ut till hästen. Och tog ett söm i hästens fot. I foten på sin häst. Och kom in med det. Och ställde sej vid spisen i köket på gästgivaregården. Han var så hemvan där, så han gick runt i rummen, som han varit i sitt eget hus.

Där stod han vid spisen med sömmet och svängde med en hammare, och smidde och slog och bankade på sömmet, på riktigt smedmaner, så det dånade:

"För detta och för det - för detta och för det - så skall ögat ut." - "För detta och för det - för detta och för det - för detta och för det - för detta och för det, så skall ögat ut - så skall ögat ut," läste och läste han. Hammaren gick i takt med det han läste.

Han hade inte hållit på så länge, förrän den som var granne till honom som var bestulen, sade: "Låt bli och smida, för jag

gat.

2

forts!

ACC. NR. 5651

Landskap: Upptecknat av:
Skåne Lage Nilsson
Härad: Adress:
N. Åsbo Gårdby
Socken: Berättat av
Fagerhult Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938
Född år 1864 i
Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Uppteckningen rör Smida ut ö-
har tagit pengarna." gat.

3

Det värkte i huvudet på honom för vart slag, som Simsa-Per slog, hade han sagt. Men Simsa-Per visste å andra sidan inte något om att grannen, som här är tal om, hade tagit pengarna. Och inte heller hade Simsa-Per kunnat smida ut ögonen på någon varken förr eller senare.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Uppteckningen rör

Kloka.

Bland kloka, som meddel. tycker han vill känna till, är Åsumpågen, som han även kallar Tannapågen. Vidare Kloka Anna, Bülow (Bilå), samt framför allt Anders Hansson.

Anders Hansson levde i meddel:s "ungdomstid". Han bodde i Hynneröd i Småland. En sökte honom - denne, som sökte Anders Hansson, var förresten handlande - det var väl för något kreatur som han sökte. Anders Hansson sade till honom att han skulle taga musalort och koka i vatten och je kreaturet. Och handlanden sade att det bleve minsann inte så lätt att få fatt i så mycket musalort, som det skulle gå åt då.

"Åja, renovera litet på hyllorna i boden," sade Anders Hansson, så kan du nog få så många." - Det förundrade alla att han hade kunnat je ett sådant råd, ty han hade aldrig sett den som sökte honom förrän den dag han kom, och han skulle inte ha kunnat veta något om dennes förhållanden, men nu sade han till honom:

Skriv endast på denna sida!

forts!

(4 sid.)

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

. 12

Uppteckningen rör Kloka.

2

"Renovera litet på hyllorna där hemma i boden, så hittar du nog."

Länsmannen kom en gång för att hämta Anders Hansson. Antingen skulle han sitta i fängelse för något, eller också - det var väl antagligen det i stället - så skulle han svara i något mål vid tinget, och hade inte infunnit sig.

Anders Hansson jick då med länsmannen ut och satte sig på vagnen, men då de började köra, hade han hästarna till att gå ut i en åker, och hur än länsmannen försökte så kunde länsmannen inte få hästarna ut från åkern, utan de jick runt inne på den och man kom inte längre.

Då satt Anders Hanson vid sidan av länsmannen på vagnen och skällde på honom för att han körde så och fördärvade hans råg.

Då länsmannen kommit tillbaka till tinget med oförrättat ärenden, sade han där till dem att ville de ha honom, så finge de gå och tala med honom där han var, för hämta honom det kunde han inte.

forts!

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Uppteckningen rör Kloka.

3

Någon hade ett barn sjukt, som skrek sin vissa bestämda timmar på dygnet, och det var alltså ett lyte. Sådant uppstod jenom skrämsel, så man antog att modern hade blivit skrämd.

"En som var till vårt och sydde" berättade om det här - det var hans barn och hustru, som det jällde.

Han hade gått opp till en klok kvinna oppe i Småland, och det var lång väg dit. Han hade med sig ett plagg, en skjorta eller tröja, som glutten hade på sig. Han kom fram sent på kvällen och måste stanna till nästa dag innan han kunde gå hem ijän.

Hela det svar, som den kloka gav, var: "Hon har sett en karl gå uppför en stege på ett jälle". - "Var vägen lång dit," sade skraddaren, "så var den dessto längre hem, för jag tyckte att det var så dumt alltihop, och så onödigt att jag gått, när ja nu inte fick annat svar".

När han emellertid kom hem, sade han förargad till sin kvinna:

forts!

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Uppteckningen rör Kloka.

4

"Allt vad hon sade var att du hade sett en karl, som kom uppför en stege på ett jälle, och det tycker jag var inte mycke att få höra".

"Ser du," spratt hustrun till i glädje, "nu minns jag. Att jag inte har kunnat komma ihåg det förr. Det var en kväll, som jag hade gått upp på jället och lagt mej, för jag torde inte vara inne ena, och när du kom hem på kvällen, kom du opp på jället, och jag blev så förfärligt rädd och skräm, för jag visste inte att det var du."

Makarna togo nu blod från mannen, och det lär de ha smort på moderns bröst, där barnet skulle dia, och glutton blev bättre och slapp lytet.

Om barn fick plitar eller klinknutor på kroppen, så antog man att modern hade bränt ved av vildäpplen, som det är små skrovlige knaggar på, och då borde hon bränna sådana grenar ijän till aska, som gavs åt barnet på bäge månskiptena. Rätt allmänt praktiserat!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R 5651

Landskap: Psk. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Asbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Int. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Uppteckningen rör Kors på brödel.

Jag tycker jag minns att de gjorde inte så att det blev något märke, men de höll med handen så det närl, men inte så att det blev något märke i brödel - för var lika hon satte från sig, när hon slog opp bröd, höll hon.
Detta apropå kors på brödel.

ACC. NR. 5651

Landskap: Sk. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. 1360 Adress: Gäraby
Socken: Fagerhult Berättat av: Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

Uppteckningen rör

Sätta bort sjukdom.

"Bevare" s väl för den som kom till att röra vid där sjukdom var satt."

En man här - hette Peter Gustav Nilsson - hade värk i ryggen. Han skulle då gå till en tjäderbuske⁺⁾ "ungefär som olvon eller porsbuskar", kallas även "sävenbom" - och där var en annan som var med honom dit. Det var i Sällersås.

Så grävde de till roten. Och så skulle mannen då taga fatt i roten och hålla i roten medan den andre läste något. Och då skulle värken bli i busken.

Han blev av med värken, sade han.

Men jag har varit vid den där tjäderbusken och tagit blommor - den blommar vid midsommar - men jag har då aldrig känt något obehag av det. Jag har dem där blommorna till att slå brännvi på, det tycker jag är så friskt att ha och hålla på när man får något sår eller slår sig. Det blir så god lukt, och så håller

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

+) kallas av
annan meddel.
- Darly Ja-
kobsson, f.
1909, för
tjäderbuskar.

2 sid.
forts!

ACC. NR. 5651

Landskap: Sk. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: V. sk. Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av Anton Kristiansson
 Uppteckningsår: 1938 Född år 64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Uppteckningen rör Sätta bort

det såret rent. - Kristiansson förvarar blommor med de avbrutna topparna med litet blad på dem närmast blommorna i en 300 grams medicinflaska, och håller - som sagts - brännvin på blommorna och kvistarna, och håller av det ur flaskan sedan när han använder det.

Man trodde att fruntimmer skulle kunna gå till en sådan tjäderbuske, och de inte ville bli fruktsamma. T.ex. om hon var ung och ville ha litet roligt ändå, utan att bli med barn. "Den har säkert varit vid en tjäderbuske, och blivit sådan," sade de om flickor och kvinnor, som såg ut att inte vara fruktsamma. Det ansågs som en orättrådig handling att förtaga fruktsamheten.

sjukdom.

2

ACC. N:R. 5651

Landskap: Sk.
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lage Nilsson
 Adress: Gärdby
 Berättat av: Hnt. Kristiansson
 Född år: 64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Skada.

Somliga - så var det på flera gamla ställe - hade en
 skjutten skada hängde i ställen.

Skulle det vara mot man?

Det hörde jag aldrig, men det skulle vara för
 att det skulle vara bra.

Somliga - t. ex. en häst i Krängelbygget - hade en
 back som gick lös i stället, men vad det
 skulle vara bra för vet jag inte heller. De hade
 inte någon jätte annars, så de hade ho-
 nom inte för den skull.

Stallbock.

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

19

Uppteckningen rör

Svalan.

Svalan var en människa förr, och tjänade då hos Jungfru Maria. Hon skall då ha stulit en sax och en silkesklut, och svor sedan på att hon hade inte tagit saxen och silkeskluten. Hon blev fördenskull förvandlad till en fågel, som är skapad så att man ser både en sax och en vit silkesklut på henne.

När hon kvittrar beskriver hon och bekänner vad hon har jort, och hennes drillar slutar av med denna i de sista orden så långt utdragna strof:

"Jag svor på min själ, jag hade inte,
men jag hade li'vää!l, li'vää!l, li'vää!l."

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

20

Uppteckningen rör

Duvan.

Duvan har blivit lurad av skatan vid ett äggbyte, som duvan och skatan har jort.

Duvan kuttrar i anledning av detta: "Du stekte - åt säl (d.v.s. själv) opp ett (= det). Du stal mina sju och la dina tu; din hora, din tjuv!"

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av:
Härad: Skåne Adress: Lage Nilsson, Gårdby
N. Åsbo
Socken: Fagerhult Berättat av Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

21

Uppteckningen rör Småbarn.

Man borde inte "låta barnen se solen först", utan man borde ordna
det så att de fingo se månen, innan de hade fått se solen. Genom
att de fingo se månen först, skulle de bli klara i hyn.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5651

Landskap: Lk. o.

Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: N. Åbo

Adress: Årby

Socken: Fagerhult

Berättat av Ant. Kristiansson

Uppteckningsår: 1938

Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Uppteckningen rör Född på fredag

De som var födda på en fredag var födda på en
lycklig dag o medel. är jäkligt födda på en fre-
dag.

Några - antingen det nu var de som var
födda på en torsdag d. en söndag - de skulle
se mycket sådant där "tröskle" d.v.s. spöke.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne
 Härad: N. Åsbo
 Socken: Fagerhult
 Uppteckningsår: 1938
 Upptecknat av: Lager Nilsson
 Adress: Gbg
 Berättat av: Anton Kristiansson
 Född år 1867 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Uppteckningen rör Rida heden.

Man ansåg att det ett litet barn gjorde som heden [hägen],
 skulle det sedan få mycket lätt för att göra då det blev vuxet.

Lät det sålunda, innan det var döpt, röra vid ett yxeskaft;
 skulle så få lätt för att arbeta i skogen o dyl. Eller man tog
 in en såg, som man lät lindebarnet röra vid.

Mycket vanligt var det att pojkarna skulle rida heden. Man tog
 dem med ut och hällde dem över en häst under det att hästen gick
 några steg. Sedan hade det barnet, när han blev vuxen, förmå-
 ga att rida en häst, som hade fått fång, så att fånget släppte.
 Och meddel. själv har ridit heden.

5651
Pleant av Tage Nilsson,
N. Årbo hd Gäddby.
Fagerhult en efter Hnt. Kristiansson,
Uppt. 1938 f. 1864 i Fagerhult.

24

Harmigta barn.

"Häskär" fingo de som lyle, om en havande kvinna
kom an se överläppen, som är kluren, på en hals. Där
för skulle de alltid hugga nosen av på haren.

Lika därt var om de sågo en bössa med haren opp-
opänd. En kvinna här, som lever än, har an det har
kommit av an hennes man har haft bössan häng-
and med haren oppopänd. Han brukade ha den
hänga sådan.

En yka fardhuggen i en huggkubb, det skulle
inte vara bra - var möjl. även det för detsamma.
Den skulle inte sitta an!

5651

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning vid Lunds universitet

Sk. o.
N. Åsbo hd
Fagerhult sn
uppt. 1938

Lage Nilsson,
Gårdar,
eft. Ant. Kristiansson,
f. 1864 i Fagerhult.

Segelhätta.

sid. 25

"Låsa de" segelhätta. Det var linan som något bra
tecken det. Det skulle bringa lycka, för den som
var född med det.

En som heter Metodius: "Åh, jag är ju född
med segelhätta, men så mörkna, de äro ann
den."

Skåne
N. Åsbo Hd
Fagerhult sn
uppt. 1938

uppt. Lage Nilsson
beras Antor Kristiansson
Född 1864 i Fagerhult sn

ACC. NR. 5651

Landskap: Lk. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

Uppteckningen rör Brottop.

Här var inte några särskilda brottop i min tid, men mina föräldrar talade om brottop med förridad ö dyl.

När de nygifta flyttade in till sitt nya hem, ställde ju grannarna om med en årepost, ett träd på vardera sidan, som böjdes ihop upptill som en båge. Om sommaren lövsrad, om vintern grön. Men det har inte varit i min tid; det var bortlagt redan då.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Uppteckningen rör

Kalendern.

Om det regnar Sjusovaredagen, skall det regna i sju veckor.
Regn 1 aug.- "Våde-Per (våta Per)" : värst av allt regn, o-
upphörligt!

Frost vid Mårtenstid - slaskväder vid jul.

"Om stubben får hatt Andreas natt, så blir den liggande till
Frue-dagsnatt."

Frost 40 martyrer - frost till långt fram på våren!

Om det är solsken den dagen, grävlingen går ut, så att han
ser sin egen skugga, så går han ner i jän, för då blir det vin-
ter i jän; men är det disigt, då blir han oppe.

- Den förestående väderleken under vintern utvisas i Vinter-
gatan. Meddel. vet ej huru.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Anton Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år 1864 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Uppteckningen rör

Stjärnorna.

Meddel. känner stjärnbilderna: Karlavagnen - som utnyttjas när man vill söka rätt på "Nordstjärnan". (Linje genom de två bakre julen pekar på Nordstjärnan - gammal metod här att finna Nordstjärnan!)

Vidare känner han till "Tre vise män" (tydl. Orions bälte) och "Sjustjärnan".

Han talar till sist även om "Flytterocken", som dock för honom endast är ett namn.

"Vintergatan" utvisar under vintern den förestående väderleken.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: N. Åsbo

Adress: Gby.

Socken: Fagerhult

Berättat av Ant. Kristiansson

Uppteckningsår: 1938

Född år - 64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Uppteckningen rör Julhalm.

Meddel. minns julhalm. "Det tror jag
vinst att vi hade någon gång". Skulle ligga
på den - "liksom Träskan, han låg på
halm i krubban."

ACC. NR. 5651

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Sk. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Asbo Adress: Gårdery
 Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
 Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

30

Fulsmålar.

Uppteckningen rör

Brukade skymda om julafton, när gröben var färdig.
 Vi hade puffstar som vi lade en löt skott i. Och det
 skulle vara en ära att det smånde bra. Man
 borde sedan springa ö inte låta sig bjudas in.
 De gamle togo till julbollen en lötad
 puffst med sig ö stälde opp sig i en lång
 rad efter julafton ö smådde av skott ef-
 ter skott, men en blev det för bjudet, för
 en del hantar blev rödda, de skulle ju höra
 förbi med dem. - De hade puffsterna i in-
 ne lommen i rocken med sig inne i kyr-
 kan, när de skulle dö.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Lage Nilsson

Härad: N. Bo

Adress: Gåraby

Socken: Fagerhult

Berättat av: P. Kristiansson

Uppteckningsår: 1938

Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

Uppteckningen rör Julagubben.

"Den som mig behåller, han får hela måler." - Detta var skrivet på en papperslapp, som följde med julagubben, en halmfigur. Den som mottog den fick vara honom bort till en annan.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Åsbo Adress: S. Åraby
Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Uppteckningen rör de dödas julotta.

De skulle inte se sig av för tidigt till julot-
tan, för där var ngn som hade kommit
för tidigt till julottan, som hade kom-
mit när de döda hade julotta.
Trov allt var mor som berättade att hon hört
detta.

ACC. NR. 5651

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: N. Brbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: And. Kristiansson
Uppteckningsår: 1908 Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

Uppteckningen rör "Rida Staffan".

De talade ju om att de red Staffan; de skulle rida till ngt vatten annandag jul ö vattna hästar. Då skulle de inte rida till det vanliga stället. Men vad det var för, det vet jag inte.

ACC. NR. 5651

Landskap: Sk. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: V. lbo Adress: Gårdby
Socken: Fagerhult Berättat av: Ant. Kristiansson
Uppteckningsår: 1938 Född år -64 i Fagerhult

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

Uppteckningen rör

Pårken

Pårkäggs har funnits så länge medel. minns. det
var lilla pårka.

Ris på lång fredag.

Man kunde lägga i röd löshol i viddet,
så blev äggen färjade, men de ägg vi åt när
jag var barn, den var det inte gjort nå-
gon färj på.